

Lipoprotein(a): rizikový nebo interferující faktor?

V. Soška

Oddělení klinické biochemie, FN u sv. Anny v Brně. II. interní klinika, LF MU Brno

Lipoprotein(a) (dále jen Lp(a)) je považován za nezávislý rizikový faktor pro aterosklerotické kardiovaskulární onemocnění. Koncentrace Lp(a) v krvi je geneticky determinována a jeho zvýšená hodnota je asociována se zvýšeným rizikem aterotrombotických příhod. Za zvýšenou koncentraci je považována hodnota nad 75 nmol/l (30 mg/dl). Hodnoty nad 430 nmol/l (180 mg/dl) řadí pacienty automaticky do kategorie vysokého rizika aterotrombotických příhod. Z hlediska struktury je Lp(a) kompletní částice LDL, na jejíž apolipoprotein B je navázána molekula apolipoproteinu(a), který má strukturu částečně homologní s plasminogenem. Molekulární hmotnost apolipoproteinu(a) kolísá v závislosti na tom, kolik je v něm repeticí kringlu IV₂. Protože Lp(a) je v podstatě částice LDL, je bohatý cholesterolem a koncentrace cholesterolu neseného v Lp(a) je zahrnuta do měřené i vypočtené koncentrace LDL-cholesterolu (LDL-C). Čím vyšší je koncentrace Lp(a), tím více je změřená/vypočtená koncentrace LDL-C nadhodnocena oproti koncentraci skutečné. Vysoká koncentrace Lp(a) tak interferuje se stanovením/výpočtem LDL-C a skutečný LDL-C je výrazně nižší, než jeho změřená/vypočtená hodnota. Měření koncentrace Lp(a) není standardizováno a přepočítání mezi nmol/l a mg/dl je nutno považovat za orientační. Koncentraci Lp(a) neovlivňují v současné době dostupná hypolipidemika (statiny, ezetimib, fibráty), pouze inhibitory PCSK9 snižují jeho koncentraci o 25-30 %.